

AHOJ!

**Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije**

Ledenbrief nr. 167 - april 2001

COLOFON

Bestuur:

Guus Molenaar

voorzitter

Koningsdam 77, 1906 WL Limmen

Tel.: 072-5052187; Fax: 072-5053116;

e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl

Hennie van der Burg-Meijer

secretaris

Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer

Tel. 079-323 92 75 Fax 079-323 98 36

e-mail: hgburg@vnts.myweb.nl

Paulien Plaisier

penningmeester

Avenue Concordia 61

3062 LC Rotterdam

Tel. 010-4129527

e-mail: paulien.plaisier@soneremail.nl

Postgiro rekn.nr. 379543 t.n.v.

Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije

Mark Aarts

Willem Bouman

Daniel Klein Breteler

Bert Marcus

Paulien Plaisier

Guido Schöpping

Jan Vrijhof

Ledenadministratie:

Dhr. G.P.A. Schöpping

tel. 0113-21 91 68

Rooseveltste 6206

fax: 020-8773525

4463 GM Goes

email: gschopping@yahoo.com

Redactie 'AHOJ!':

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer

tel. 079-323 92 75

Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer fax: 079-323 98 36

Johannes Sugito

Bert Marcus

Jarka van Unnik

Sylva Alderliesten

Website VNTS: <http://home.wanadoo.nl/vnts/>

GTSM

{Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek}:

Hans Wallin (voorzitter) tel./fax 070-327 87 06

Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23

Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

L.M.A. Marcus, Ranonkelstraat 123, 2565 BC Den Haag

Tel./fax: 070-3560488

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90

Thierenskade 25, 2282 XS Rijswijk

ISSN 1383-0899

Ahoj! Hartelijk welkom voor onze **nieuwe leden:**

- Mevr. C. Plaisier, Arnhem;
- Fam. G.M. Kramer, Niawier;
- Fam. N. Stuurstraat, Strijen.

VAKANTIES IN TSJECHIË
bemiddelt graag uw vakantie,

Vooraf:

- * **PRAAG** - uw logeeradres en bij voorbeeld kaartjes voor het *PRAAGSE LENTE Festival, opera etc.*;
- * **MORAVIË** - mooie bungalows en appartementen in bos- en watergebied; wandelingen, vaartochtsjes, excursies naar b.v. grotten of bezoek aan wijnkelder;
- * **ZUID of MIDDEN BOHEMEN** - van logies en ontbijt tot volledige verzorging temidden van bossen en meren;
- * **ERTSGEBERGTE of TSJECHISCH PARADIJS** - wintersport, wandelen of fietsen in de bergen

KNSM-laan 409, 1019 LG Amsterdam,

tel. 020-419 3262, fax 020 4193191

E-mail adres: m.vanurk@chello.nl

Bike Tracks

De specialist in avontuurlijke fietsreizen

Cyclists are friends

all over the world

EUROPA, AZIË & LATIJNS AMERIKA

*Tsjechië Slowakije Hongarije
Roemenie Oekraïne Siberië
Kirgizstan Mongolië China
Pakistan Laos Tibet
Sinai Costa Rica
Ecuador Peru*

Informatie: tel./fax 020-6628546

E-mail: cokes@dds.nl

Bij de voorplaat

Een paar apart? Oud en nieuw?

Ja! De scheidende en de nieuwe voorzitter, gekiekt tijdens de Nieuwjaarsreceptie op 6 januari jl.

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Op zaterdag 31 maart vond onze jaarlijkse ledenvergadering plaats in Utrecht. Hier namen wij afscheid van Marijke van Dorst als onze voorzitter en Arie den Boogert als voormalig penningmeester. Beiden komt onze dank toe voor alles wat zij voor de vereniging en de leden gedaan hebben. Marijke zegde ons toe dat wij van haar kennis op kunstzinnig gebied en haar netwerk op dit terrein kunnen blijven profiteren. Beiden zullen wij in onze vereniging blijven ontmoeten.

Verheugend was de grote opkomst en de ruim zestig personen, die aan de maaltijd in de Balkan grill Boro deelnamen.

Drie nieuwe bestuursleden werden naast de nieuwe voorzitter bij acclamatie verkozen, nl. Mark Aarts, Willem Bouman en Jan Vrijhof. Van harte welkom, de zittende bestuursleden verwachten vruchtbaar en plezierig met jullie samen te kunnen werken.

Wat mij betreft zijn communicatie en samenwerking van belang om de doelstellingen van onze vereniging te dienen. Derhalve stellen wij het zeer op prijs dat vertegenwoordigers van de ambassades, voor de Tsjechen de heer en mevrouw Cizek en de heer Kantůrek, voor de Slowaken de heer Pšenica, aanwezig waren.

De heer Kantůrek dankte in goed Nederlands Marijke en vroeg aandacht voor een aantal evenementen, georganiseerd door het Tsjechisch Centrum.

Plezierig was het ook dat de voorzitter mevrouw Liba van Dijk van de Vereniging Tsjechen en Slowaken in Nederland aanwezig was, naast natuurlijk secretaris en lid van onze vereniging mevrouw Jarka van Unnik en later hun oud-voorzitter de heer Mirek Kabela. Alle leden zijn ons natuurlijk lief, maar Wouter Bosmans van onze Vlaamse zustervereniging wil ik als laatste noemen.

Beste leden, gunt u het vernieuwde bestuur even tijd om zich in te werken. Daarbij wil ik ook een oproep doen aan de leden. In onze AHOJ ziet u dat een aantal vaste personen hun best doen om kopij aan te leveren. Schroomt u echter niet, als u iets te melden heeft, wel of niet voor de AHOJ, dit naar onze secretaris te sturen, het liefst per E-mail. Waardering is uw deel. Wat betreft informatie, veel kunt u halen van een aantal web-sides. De adressen zal onze redactie zeker publiceren.

Ik verheug mij er op een aantal van u eind van de maand op onze Slowakije-reis te ontmoeten.

Guus Molenaar

Dank

Heel graag wil ik iedereen bedanken voor de reacties die ik ontvangen heb bij mijn afscheid als voorzitter van de vereniging op 31 maart jl. Het geeft een rijk gevoel om je omringd te weten door zo veel leden, bloemen, geschenken, mooie woorden in gesprekken, brieven, kaarten, e-mails en tijdens etentjes. Hartverwarmend.

Tijdens mijn afscheidstoespraak citeerde ik Milan Kundera's poëzieregels "misschien komen we elkaar toch eens tegen. Wie weet. Midden op straat blijven we dan staan". Wat mij betreft, komen we elkaar in de toekomst zeker tegen en blijven we dan midden op straat staan. Ik verheug mij erop.

Marijke van Dorst

VAN DE REDACTIE

Wat direct opvalt in deze AHOJ is het "Van de voorzitter"; een nieuwe pasfoto, geen nieuw gezicht, want wij kennen hem al zo lang.

Ook is de colofon gewijzigd en zijn er de namen van de nieuwe bestuursleden aan toegevoegd.

De omvang van dit aprilnummer zal denkkelijk wel meevallen, maar het werken eraan ging moeizaam en schoot niet op, (Paasdagen e.d.) vandaar de late uitkomst.

Enkele belangrijke evenementen vinden er plaats: op pagina 5 is een bon afgedrukt om met korting naar het Boheems Symfonie Orkest Pardubice te gaan luisteren in het Concertgebouw te Amsterdam. Een buitenkansje!

Het tweede evenement (gratis toegang) hebben wij, in verband met de ruimte, geplaatst bij de rubriek "Muzikale Noten" elders in dit blad, maar De Big Band Brno had eigenlijk in de rubriek "Evenementen" moeten staan.

Er is op dit moment geen nieuws van de stedenbanden, wellicht volgende maand. De ledenrubriek daarentegen is leuk gevuld en de knipselmap is zelfs bescheiden van omvang in vergelijking met de voorlaatste nummers van AHOJ.

In het "Van en over – diversen" staan korte, maar leuke en interessante 'verhaaltjes', al dan niet voorzien van afbeeldingen en muziek is er ook in deze rubriek, gevolgd door de rubriek "Muzikale Noten".

Er is uitgebreid tentoonstellings- en filmnieuws en ook staan er boeken op "Onze boekenplank".

Toen kwam er een olifant met een lange snuit...., oh nee, het verhaaltje is nog niet uit.

Als de redactie aan het meinummer moet beginnen op 30 april, is ondergetekende lekker weg, met de VNTS naar Slowakije en zij heeft er zin in. De kopij voor het mei-nummer kan via e-mail gewoon naar het redactie-adres, maar via diskette of fax naar: Bert Marcus, faxnr. 070-3560488.

Nu is het verhaaltje wel uit. Graag tot de volgende keer.

Hennie van der Burg

REISINFORMATIEMARKT

Oproep

Welke gemeente voelt er voor om volgend jaar in het voorseizoen (februari-mei) samen met de VNTS een reisinformatiemarkt te organiseren, waarbij behalve de VNTS ook kleine, gespecialiseerde reisbureaus aanwezig zullen zijn? In maart van dit jaar was de reisinformatiedag in Harderwijk een succes!

Wie volgt?

Belangstellenden kunnen contact opnemen met:

Jan Vrijhof, coördinator reisinformatie

Boerschaplaan 278, 3034 ZE Rotterdam. Tel. 010-412 1714.

E-mail: jan_vrijhof@hotmail.com

Uw eigen vakantie huis in Tsjechië
Tel. 0547 382142 Fax. 0547 383794
www.czechhomes.com

Jan Vrijhof verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Heeft u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Jan dan weten. Zijn adres is: Boerschaplaan 278, 3034 ZE Rotterdam. Tel./fax: 010-412 1714.

EVENEMENTEN

Met KORTING voor VNTS-leden naar het CONCERTGEBOUW in Amsterdam !

Op maandag 14 mei a.s. om 20.15 uur in de Grote zaal geeft het
BOHEEMS SYMFONIE ORKEST PARDUBICE

o.l.v. dirigent Arie van Beek een uitvoering van werken van de 3 grote B-s.

J.S. Bach : Pianoconcert in d kl.t.

Brahms : Dubbelconcert

Beethoven : Tripelconcert

Solisten: Armande Beauregard – viool, Fred Pot – cello en Mireille Heijltjes – piano.

VNTS-leden krijgen, tegen inlevering van onderstaande bon aan de kassa van het Concertgebouw, een korting van f 15,00 op de toegangsprijs van f 50,00. Deze korting wordt ons gegund door Concertmanagement ROB GROEN.

Elders in het land zijn uitvoeringen:

Op zondag 13 mei 14.00 uur in Hengelo – Stadsschouwburg;

Op dinsdag 15 mei 20.15 uur in Oss – De Lievekamp;

Op woensdag 16 mei 20.15 uur in Eindhoven – Muziekcentrum Frits Philips.

Het Boheems Symfonie orkest Pardubice is in 1969 opgericht. Meer dan 30 jaar vertegenwoordigt het orkest de rijke muzikale traditie van Oost-Bohemen. Zij spelen in de zogenoemde Mozart-Haydn formatie. Reeds onder de eerste chef-dirigent Libor Pešek (1970-'77) werd een hoog artistiek niveau bereikt. Het ensemble staat nu onder leiding van Leoš Svárovský.

De meeste optredens vinden plaats in Oost-Bohemen. In Tsjechië wordt deelgenomen aan festivals zoals de Praagse Lente, Smetana's Litomyšl, Český Krumlov. Toernee's zijn gemaakt naar verschillende Europese landen, Tokio, Osaka en de USA.

Uitvoeringen van het orkest worden vooral gewaardeerd om hun technische perfectie en juiste interpretatie van de werken. Het repertoire beslaat werken van Barok t/m hedendaags. Opnamen van het orkest zijn te beluisteren op platen en CD's van Supraphon, Panton, Amabile en Olufsen Records Classico – Denemarken.

Adres: Komorní Filharmonie Pardubice-Sukova 1260-53021 Pardubice-ČR.

Tel. 040/6535683; Fax: 040/6510233.

N.B. Pardubice heeft een stedenband met Doetinchem.

Lee Thio

BON

Vereniging VRIENDEN NEDERLAND – TSJECHIË en SLOWAKIJE

Concert: BOHEEMS SYMPHONIE ORKEST PARDUBICE.

Korting voor leden van de VNTS I.S.M. Concertmanagement ROB GROEN t.b.v. het concert door het Pardubice Symfonie Orkest op 14 mei 2001 in de Grote Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam. Aanvang 20.15 uur.

Naam:

Adres:

Postcode/woonplaats:.....

Aantal kaarten: (1 of 2 voor gezinsleden).

Korting: Toegangsprijs f 35,00 i.p.v. f 50,00 voor leden van de VNTS.

VAN DE LEDEN

De bijdragen van Paulien Plaisier (het wordt al bijna vanzelfsprekend) plaatsen wij in de rubriek "Van en over – diversen". De aankondiging van het concert met korting, ingezonden door *Lee Thio*, Amsterdam, heeft een plaatsje gekregen in de rubriek "Evenementen". In deze rubriek komt eerst *Carla Molenaar* uit Limmen aan het woord en *Hans Wallin* Leidschendam gaat een rondje om de kerk. Daarna de aankondiging van *Cok Oostveen* uit Amsterdam. Vervolgens verdiept *Bert Marcus* zich nogmaals in de Oranjes.

..*

Concert te Zaandam

Op vrijdag 16 maart jl. werd er een concert gegeven in de doopsgezinde kerk „de Vermaning“ in Zaandam. Daarmee werd het weekend Tsjechische muziek, georganiseerd door Fluxus, centrum voor de kunsten, afdeling muziek, geopend. Organisatoren waren Karin en Marcel Joosen en Annemiek Gongriep die veel werk verzet hebben.

Het programma bestond uit werken van Bohuslav Martinů, t.w.:
Pastorales Otvirani Studánek (Het openen van bronnen), *Mikeš Z Hor (Mikeš uit de bergen)* en *Legenda Z Dymu Bramborové (Legende uit de rook van het aardappelloof)*.
 Uitvoerenden waren ensemble „Martinonet“ o.l.v. Jantien Westerveld, het projectkoor o.l.v. Karin Joosen-van den Bos en het Pauluskoor te Amstelveen o.l.v. Marcel Joosen en diverse solisten.

De kerk was goed bezet en onder de gasten bevonden zich de heer en mevrouw Pospíšil van de Tsjechische Ambassade te s-Gravenhage.

De avond was een groot succes, mede door het hoge muzikale gehalte en de grote inzet van allen die mee deden; de werken werden in de landstaal Tsjechisch gezongen, een hele knappe prestatie!

Carla Molenaar-Koper

..*

Rondje om de kerk in Nederland en Tsjechië

Als treinreiziger zou ik even willen ingaan op de inzending van mevrouw Kolouchová "Leven in Nederland" in Ahoj nr.165 (februari 2001).

Oók in Nederland plant de treinreiziger zijn reis. Er zijn (1) elektronische reisplanners, (2) het klassieke spoorboekje en (3) óók nog eens een telefonisch service-nummer. De Nederlander ergert er zich dan ook hoofdzakelijk aan, als hij zijn reis niet volgens zijn planning kan maken, door grote vertragingen, missen van aansluiting, of indien er gestaakt wordt, zonder dat hij het op tijd weet. Niet, dat er geen verbinding tussen X en Y is. Hij kent in 't algemeen wel de uitspraak: "Met openbaar vervoer ga je van een plaats waar je niet bent naar een plaats waar je niet moet zijn, op een tijd die jou niet past".

Ik weet niet of het in Tsjechië of Slowakije voorkomt dat er gestaakt wordt wegens een "rondje om de kerk". In Tsjechië ben ik nogal eens rondjes om vele kerken gereden door het heuvelland. Op sommige trajecten komt het voor dat je dezelfde kerk de ene keer uit het ene raam ziet, even later uit het andere raam. Ik herinner me vaag een reis met een lokale motortrein van Telč naar Jihlava in dit opzicht. Maar deze is niet de enige! In Nederland heb ik maar één keer een "rondje om een kerk" gereden! Niet de eerste de beste kerk: de Domtoren van Utrecht! Dat was bovendien nog een bijzondere situatie: Reizend van Den Haag via Utrecht naar het Oosten des lands, moest de trein wegens werkzaamheden op de normale lijn omrijden via het Spoorwegmuseum (vroeger station Utrecht-Maliebaan) over een thans niet meer voor personentreinen gebruikt spoor. Wat tot gevolg had dat ik bijna "rondom de Dom" reed. Het lijkt me voor Tsjechen dan ook abnormaal, dat Nederlandse machinisten wegens het "rondje om de kerk", dat in hun land zoveel vaker voorkomt, staken! In Tsjechië zijn zulke rondjes zo gewoon!

De onverkwikkelijke situatie bij de spoorwegen thans in Nederland zal voor Tsjechische reizigers wel vreemd zijn, dat er een conflict over de hoofden van de reizigers wordt uitgevochten. Ze hebben in Tsjechië ook geen poldermodel! Want er zijn daar geen polders.

Hans Wallin

..*

Tweede landelijke Midden- en Oost-Europa Beurs

De eigen VNTS-reisinformatiedag is net achter de rug. Samen met Harderwijk-Zhojmo. Helaas niet zo gek druk. Het was een lokale aangelegenheid. De regionale en landelijke publiciteit is kennelijk niet gelukt. De andere standhouders en ikzelf hopen dat dit een volgende keer beter is.

Maar niet getreurd. Volgend jaar is er weer een landelijke Midden- en Oost-Europa Beurs in Deventer. Deze wordt om de twee jaar gehouden. Wie er vorig jaar bij was, kan zich de zeer grote belangstelling van het publiek herinneren. De VNTS was zelf aanwezig. Maar bij de leden die mogelijk geïnteresseerd zouden kunnen zijn, was deze beurs onbekend. Geen aankondiging, geen oproep om deel te nemen. Oorzaak was dat Jan Vrijhof ernstig ziek was en ik dit te laat hoorde om nog actie te kunnen ondernemen. Dus daarom alvast deze vooraankondiging.

De datum is zaterdag 2 februari 2002. De plaats is de Lebeïnuskerk in Deventer. Koop nu de nieuwe agenda (!) en leg de datum vast.

Het is een prachtige locatie. De beurs heeft veel landelijke en regionale publiciteit en trekt daardoor veel publiek. Dus een uitgelezen dag om de mensen te laten zien wat je te bieden hebt. Niet alleen reizen, maar ook informatie en cultuur. Dus ook geschikt bijvoorbeeld voor stedenbanden en diverse verenigingen om zich te presenteren. Wie interesse heeft moet contact opnemen met:

Midden- en Oost-Europa Beurs
VVV – Jan Henk van der Kolk
Pikeurslaan 6
7411 GV Deventer
tel. 0570-649959

Nu zijn de marktkramen vrij groot. Zo'n 3 à 4 meter lang. Dat is voor een kleine organisatie misschien teveel. Delen met twee of drie is dan een logische oplossing. In Harderwijk heeft een aantal deelnemers hierover al afspraken gemaakt.

Wie een kraam wil delen, moet contact met mij opnemen. Dan koppel ik mensen aan elkaar. Daarna moeten zij zelf onderlinge afspraken maken en de kraam regelen. Dat doe ik dus weer niet.

Laat mij weten wie een deel van een kraam wil. Wie een hele kraam wil, moet zelf alles regelen.

Cok Oostveen, Mesdagstraat 23-I, 1074 HJ Amsterdam.

-

Royalty in Praag en een Verdrag van Praag?

Dat mijn – overigens louter theoretische – opmerkingen rond een Boheems koningschap voor Gert Andeweg aanleiding waren om enige belangrijke stappen op weg naar de vorming van de eerste Tsjechoslowaakse Republiek in kort bestek te vermelden, deed me veel genoegen. Het was interessant te lezen dat er indertijd over de staatsvorm van het onafhankelijk te worden land uiteenlopende afwegingen aan de orde zijn geweest.

Zijn reactie geeft mij nog aanleiding tot een paar opmerkingen.

Formeel waren het niet de Oranjes maar de Staten-Generaal van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden die de Winterkoning onderdak verschaffen en onderhielden. Na de terechtstelling van (eigenlijk politieke moord op) Van Oldenbarnevelt werd diens huis aan de Haagse Kneuterdijk geconfiscieerd. Dat huis werd ter beschikking gesteld van de Winterkoning. Een vroege vorm van woningonttrekking ten behoeve van een politieke vluchteling. Latere asielzoekers moesten het met minder doen.

Gert merkt terecht op dat de Oranjes niet van de Winterkoning afstammen. Omgekeerd was dat wel het geval want de moeder van de Winterkoning was een dochter van Willem de Zwijger. En dan loopt er nog een lijntje van de Oranjes naar een hofdame van de Winterkoningin; Amalia van Solms die met Frederik Hendrik was getrouwd. De Winterkoningin, Elisabeth van Bohemen, heeft de eerste steen gelegd van Paleis Huis ten Bosch. Dat op de vijver bij zo'n paleis wel eens ijs ligt, hoeft dus ook weer niet zo uitzonderlijk te zijn als Willem-Alexander onlangs beweerde.

Dit brengt mij op een recente 'Bohemian connection'. Kort geleden maakten enige media melding van het feit dat Willem-Alexander, Máxima Zorreguietová en andere leden van de familie Zorreguieta in Praag gesignaleerd waren, vermoedelijk om met rechtskundigen wat mogelijk toekomstige zaken te regelen. In die kringen worden nu eenmaal vooraf wat andere voorzieningen getroffen ingeval van – ik noem maar

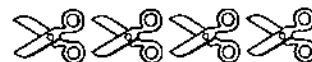
wat – omgangsregelingen, straatverboden, oppasgrootmoeders en 'van wie is dat hangertje', dan bij de doorsnee sterveling. Ik neem aan dat er voor die dingen een soort 'Verdrag van Praag' is gesloten, een familierechtelijke overeenkomst waarin wellicht wat (harde?) noten gekraakt moesten worden. Zo er iets te slikken was of weggespoeld moest worden, was er daar in elk geval voldoende goed pils voorhanden.

Bert Marcus

..*

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

De Russische ambassade heeft geprotesteerd tegen de beslissing van het gemeentebestuur van Praag 5 om de beruchte, door David Černý roze geschilderde, sovjettank te herplaatsen op het Kinský plein.

Totaal zijn nu al 5 Tsjechen dit jaar omgekomen bij het beklimmen van de noordelijke helling van de Hoge Tatra.

De politie in Zuid-Moravië heeft inmiddels 53 Roemenen en Moldaviërs opgepakt die met vervalste Tsjechische paspoorten Oostenrijk binnen probeerden te komen.

Bewakers in de gevangenis in Ostrava vonden 20 gram Semtex in een tube tandpasta. De eigenaar is nog onbekend.

Volgens een rapport van de Regeringsraad voor Sociale en Economische Strategie kost het voldoen aan de EU arbeidsstandaarden, met name de ARBO- en gezondheidsvoorschriften 47 miljard (!) Kč.

De Duitse en Tsjechische overheid zijn een nieuw offensief begonnen tegen het sekstoerisme aan hun grens. Pamfletten werden verspreid om informatie over misstanden te geven en mogelijke sekstoeristen te ontmoedigen bepaalde Tsjechische grensplaatsen in te gaan.

Een 50-jarige zakenman uit Kralupy nad Vltavou werd door de politie gearresteerd. Hij wilde 6 miljoen Kč van de Pepsi-Cola fabriek in Praag, anders zou hij de producten met salmonella besmetten.

Minister van buitenlandse zaken Kavan ligt onder vuur. Zijn voorstel om in de VN-resolutie over schending van de mensenrechten in Cuba, kritiek op het Amerikaans embargo op te nemen, viel bij de VS in slechte aarde. Minister Powell van buitenlandse zaken nam de diplomatiek ongebruikelijke stap om president Havel persoonlijk te bellen en zijn zorg uit te spreken. Havel en senaatsvoorzitter Pithart kritiseerden Kavan en meenden dat de controverse te vermijden was. De link met de recente vrijlating van Pilip en Bubenik wordt ontkend.

Terwijl de Europese Unie een paria is voor de VS, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en Korea, immers zij verbieden alle vleesimport, neemt ook de Tsjechische regering allerlei maatregelen om een besmetting met de gevreesde mond- en klauwzeer te voorkomen. Vlees en levensmiddelen import is verboden. Schoenen van buitenlandse bezoekers worden gedesinfecteerd, zowel als de wielen van voertuigen. Het leger is paraat om bepaalde regio's te isoleren. Er komt samenwerking met Slowakije. Nu in Nederland MKZ heerst, vormen ook de Nederlanders een potentieel gevaar.

President Havel's eerste openbare chatbox op Internet op 14 maart was zo'n groot succes dat zijn server bijna crashte. Havel kon slechts enkele van de 10.000 geregistreerde vragen beantwoorden.

China gaf 400 boeken, CD's en banden aan het Verre Oosten Instituut van de Karelsuniversiteit. De bedoeling is de studenten van de 10-jarige faculteit zowel met het klassieke als het moderne Chinees te helpen.

De laatste opname van Sir Charles Mackerras op het label Supraphon betreft Janáček's opera Sárka. De orkesten zijn het Praags Philharmonisch en het Tsjechisch Philharmonisch orkest, met o.a. soliste Eva Urbanová.

Milada Cizová, voormalig accountant van en verantwoordelijk voor de salarissen van het Tsjechisch Philharmonisch orkest, werd wegens verduistering van gelden tot 5 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Ze moet ook 2 miljoen Kč terugbetalen.

Martin Stáhalík, een van 's-werelds top-acrobatische piloten, stortte neer bij het vliegveld Beek in Nederland. Een Nederlandse collega kwam eveneens om.

De Canadese wetenschapper en historicus Gordon Skilling (89) stierf op 8 maart. De emeritus-hoogleraar van de Universiteit van Toronto en ere-dokter van de Karelsuniversiteit was een van de top experts van de Tsjechische en Slowaakse geschiedenis. Hem werd de hoogste onderscheiding verleend, de Orde van de Witte Leeuw.

Onder de titel 'bouw je eigen huis' bespreekt de Prague Post de gang van zaken en geeft een aantal adviezen. Omdat weinig aannemers (bedrijven) het geld hebben om nieuwe huizen te bouwen en dan te verkopen zijn er niet veel nieuwe huizen op de markt. Tenzij je ervaring hebt in de bouw en je weet hoe het in Tsjechië "gaat", ga niet je eigen huis bouwen. Als je een ontwerp hebt, zoek dan een aannemer uit. Selectie is heel belangrijk, de reputatie van de aannemer is belangrijker dan de prijs. Kijk hoe lang hij al werkt, vraag naar ervaringen van eerdere klanten. Informatie over de aannemer kunt u krijgen via de web-side ((www.justice.cz)). Maak een gedetailleerd bestek, meerwerk later kost (veel!) geld. Spreek een betaalschema af en betaal pas na ieder goedgekeurd deel. Neem een vertegenwoordiger (technicky dozor) in de arm, om toezicht te houden en de contracten te vertalen.

Minister van BZ Kavan opende op 22 maart de nieuwe Tsjechische ambassade in Bratislava, gelegen tussen de Duitse en de Amerikaanse ambassade. Hij sprak met zijn collega Kukan en president Schuster over de wederzijdse grensprocedures als Tsjechië eerder tot de EU zou toetreden. De Slowaken willen gelijk met de Tsjechen toetreden en Kavan beloofde steun.

Het Tsjechisch BNP steeg met 3.1% in 2000. Dit verrassende cijfer werd op 22 maart bekend gemaakt. Men meent nu dat de recessie over is maar critici stellen dat de economische groei door de buitenlandse investeringen en de grote voorraden veroorzaakt worden, bovendien bestaat er een groeiend tekort op de handelsbalans.

Veel kritiek was er op de regeringsbeslissing een Israelische firma een snelweg van 85 km tussen Lipnik en Ostrava aan te laten leggen, duur 5 jaar, kosten 40 miljard Kč. Een staatsproject zou langer duren en kosten. De staat betaalt in 25 jaar, de Israeli's doen het onderhoud. De kritiek betreft het feit dat de staat geen openbare inschrijving hield.

De Wereldbank geeft een aantal aanbevelingen om de staatsschuld onder controle te houden. Er moet in de budgetten gesneden worden. Voorstellen: hervorming van de pensioenen, patiënten moeten meer bijdragen in de kosten, studenten moeten meer collegegeld betalen en particulier onderwijs moet gestimuleerd worden, de huren moeten vrij worden, subsidiëring van nieuwbouw-staatsflats moet stoppen en kaartjes voor openbaar vervoer moeten duurder worden. De Sociaal-democraten wijzen de voorstellen af.

Het 11^e Praagse schrijversfestival, van 1 tot 6 april, is gewijd aan de Italiaanse humanist Primo Levi, wiens levenslange thema de manipulatie van morele waarden betrof. Zwaar bewaakte gast zal Salman Rushdie zijn, naast een aantal andere beroemde schrijvers. Het festival zal in het Tsjechische Culturele Centrum in Londen op een groot scherm te zien zijn.

Een Tsjechische man werd gearresteerd nadat hij de Oostenrijke grens gepasseerd was. Mobiele grenswachten ontdekten dat hij op een parkeerplaats 59 reptielen aan het overladen was.

De Sociaal-democratische partij heeft voor 620 miljoen Kč een stuk grond in Praag 1 (Ludový dům, deel millennium winkelcentrum en Marriot hotel) verkocht aan een Oostenrijks bedrijf.

Ombudsman Otakar Motejl en zijn staf van 13 personen in het tijdelijk kantoor in Brno verdrinken in het aantal klachten, 30 tot 40 zaken per dag terwijl er al 2000 aangemeld zijn. De vroegere populaire minister van justitie nam in oktober 2000 ontslag, omdat al zijn hervormingsvoorstellen door het parlement gefrustreerd werden.

Karlovy Vary en Cannes praten over een culturele samenwerking. Beide steden zijn bekend door hun filmfestivals. Ze willen wederzijdse exposities houden en in het onderwijs samenwerken.

De 6-weekse Tsjechische taal cursus van de Karelsuniversiteit begint op 2 april, er is ook een zomer- en herfstcursus. Voor informatie e-mail: studujop@ruk.cuni.cz.

President Havel reikte een Onderscheiding voor populaire muziek uit aan de familie van de onlangs overleden popster Milan Hlavsa, lid van de underground band The Plastic People of the Universe.

Op 10 april worden twee nieuwe hotels in Praag 2, vlak bij metrohalte I.P.Pavlovna, feestelijk geopend, hoewel ze al in januari open waren. Het gaat om Novotel (4 sterren, 147 kamers), Kateřinská 38, en Ibis (3*, 181 kamers), Kateřinská 36, naast PricewaterhouseCoopers. Beide hotelketens hebben samen met moedermaatschappij Accor-hotels wereldwijd meer dan 900 hotels. Novotel algemeen directeur is Martin Ykema.

Een afgeslankte Škoda holding, herrezen uit de as van het failliete Škoda Plzen, heeft in 2000, na 4000 geschrapte banen, een bescheiden winst van 65 miljoen Kč behaald. In 1999 was er nog een verlies van 4,3 miljard Kč. De holding is actief in de transport- en energiesector.

In Tsjechië zijn 6000 kleine meubelmakers, 90 % heeft minder dan 50 medewerkers. Minder dan 20 ondernemingen tellen meer dan 250 medewerkers. Naar keukens is de meeste vraag, de export betreft voornamelijk de medische sector. Er gaat in de sector totaal voor 25 miljard Kč om.

De regering neemt strengere maatregelen om mond- en klauwzeer te voorkomen, de EU heeft ook Tsjechië en Slowakije als mogelijke risico-landen aangewezen, hoewel er nog geen gevallen van de gevreesde ziekte bekend zijn.

ING Real Estate Central East herstructureerde zijn activiteiten onder 3 paraplu's:

ING REAM, ING RED en ING Real Estate CEE Funds. Volgens algemeen directeur Paul Koch kan er zo meer efficiënt gewerkt worden. Er zijn veel activiteiten in het onroerend goed.

De bekende filmster Bruce Willis was in Praag voor de verfilming van "Hart's War". Op 27 maart had hij een kort praatje met president Havel op de Burcht.

De Tsjechische Centra worden overal gekort in staf en budget, hoewel dit jaar geen centra gesloten worden. De operatie in Berlijn en Warschau is al voltooid.

De kroon bereikte op 27 maart een top van 34,05 voor een Euro. Goed voor de toeristen, maar minder voor de producenten.

De Praagse truck-producent AVIA vecht voor zijn voortbestaan, nu partner Daewoo, zelf zieltoogend, geen steun kan of wil verlenen, ondanks de toezeggingen aan premier Zeman bij zijn bezoek onlangs aan Seoel.

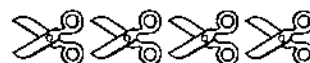
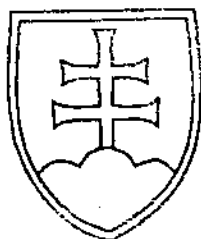
Marks & Spencer in Praag, met 2 andere winkels in de republiek, blijft open. In Europa en de VS gaan 38 winkels dicht en vervallen duizenden arbeidsplaatsen.

Tsjechische otter nog een jaar vast

In het Otterpark AquaLutra in Leeuwarden-Oost wachten twaalf otters, zes wilde en zes gefokte op uitzetting in de wetlands tussen Overijssel en Friesland. Eén van die otters is de uit Tsjechië afkomstige Samson. Dertien jaar nadat de laatste wilde otter op de A7 bij Langweer is doodgereden, zou dit dier weer moeten terugkeren in de natuur. Volgens biologen zou de combinatie van gefokte en in het wild geboren otters de beste garantie zijn om een goede populatie op te bouwen. Inmiddels zijn

in het gebied veilige oversteekplaatsen aangebracht. In 1997 zijn op een regenachtige dag afspraken gemaakt met de toenmalige minister van LNV Jozias van Aartsen over het opnieuw uitzetten van otters in de natuur. Nu beweert het ministerie echter dat het fokstation te weinig dieren kan leveren voor een verantwoorde uitzetting en er zouden dus meer otters geïmporteerd moeten worden. Omdat de otter een beschermde diersoort is moet daarvoor een vergunning aangevraagd worden en dat kost tijd. Van de afspraak met Van Aartsen is het ministerie niets (meer) bekend. De anderhalf jaar oude Samson zal nog wel een jaar in AquaLutra moeten blijven. (bron: de Volkskrant 17 maart 2001).

SLOWAKIJE

De Slowaakse president Schuster toonde zich geschokt toen hij hoorde dat de Hongaarse president Guncz een door hem geschonken schilderij voor 6000 Sk verkocht had, alhoewel het geld naar een goed doel ging.

De nieuwe eigenaars van de Koliba filmstudio's in Bratislava, gesteund door Duitse investeerders, gaan onder de naam Slowaaks Hollywood de strijd aan met de Barrandov studio's in Praag.

Slowakije en Denemarken kennen sinds 25 februari visa-vrij verkeer. De Slowaken hopen dat België volgt.

In het najaar gaat in Bratislava, 700 meter van het centrum, een groot winkelcentrum open. De oppervlakte is 63.000 m², er worden 15.000 – 37.000 bezoekers per dag verwacht met verwachte verkoopcijfers van 5,9 miljard Sk.

Proces tegen Bil'ak

Na jaren van uitstel is op 28 maart het proces tegen Vasil Bil'ak, ooit algemeen secretaris van Tsjechoslowaakse communistische partij, gestart. Bil'ak, inmiddels 83 jaar oud, was een van de vijf ondertekenaars van twee aan Breznev gerichte brieven met het verzoek in te grijpen tegen de 'Praagse Lente'. Voorts worden hem nog economische vergrijpen ten laste gelegd; zo zou hij in 1971 de pensioenen voor partijleden verhoogd hebben en de belasting verlaagd. De regering Mečiar verleende Bil'ak amnestie, maar die amnestie werd in 1998 ongedaan gemaakt. De aanklacht - overtreding van de wet op de bescherming van de vrede - omvat 23000 pagina's en er moeten 1500 getuigen worden gehoord. De vraag is of Bil'ak zijn veroordeling nog zal meemaken. (bron: Trouw 28 maart 2001).

*_*_*

Economische groei

De groei van het Slowaakse bruto nationaal product bedroeg 2,2 procent in het jaar 2000. Het jaar daarvoor bedroeg de groei 1,9 procent en voor 2001 wordt een groei van 2,8 tot 3,2 procent verwacht. Toch blijft Slowakije nog duidelijk achter bij Polen (4,1 procent groei) en Hongarije (5,3 procent). Bratislava en omgeving vormt de op een na rijkste regio binnen de tien landen van midden- en oost-Europa. Alleen Praag is rijker.

Hoewel de economie weer groei vertoont, wordt dit door de Slowaken nog niet zo gevoeld. Volgens een opiniepeiling vindt zestig procent van de Slowaakse burgers dat het met het land niet de goede kant opgaat. Dit gevoel wordt veroorzaakt door de werkloosheid die nog steeds in de buurt van de twintig procent ligt, de berichten over criminaliteit en door het geruzie van de politici, ook binnen de regeringscoalitie.

Velen hadden verwacht dat deze regering zou afrekenen met de oplichters en profiteurs uit de vorige regeringsperiode en met kracht hervormingen zou doorvoeren.

Deze verwachtingen zijn niet uitgekomen.

Spoorwegen in het rood - en in het donker

Op 1 maart heeft het energiebedrijf tijdelijk de levering van elektriciteit aan de Slowaakse spoorwegen gestopt vanwege wanbetaling. Er stonden nog rekeningen open tot een bedrag van 462 miljoen kronen (24 miljoen gulden).

Tot overmaat van ramp ontspoorde twee weken later een trein doordat dieven 12,5 meter rails hadden gestolen en voor 1500 kronen als oud ijzer hadden verkocht.

De schade bedroeg een kwart miljoen kronen.

Sytse Knypstra

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE – DIVERSEN

Thuisblijvers kunnen klossen.

Binnenkort trekt de VNTS-karavaan weer richting Slowakije, het land van de mooie natuur en rijke tradities zoals bijv. volksmuziek, klederdrachten en volkskunst. Het is al honderd jaar geleden dat door 2 leraressen van de Vak-en Beroepsschool voor Meisjes in Praag t.w. Marie A. Smolková en Regine Bibová, een verzameling werd aangelegd van kantkloswerk uit Slowakije, Bohemen, Moravië en het Ertzgebergte.

De verzameling ontstond door tijdens hun reizen kant te kopen, soms ook cadeau te krijgen en door bestaande kant na te 'klossen'.

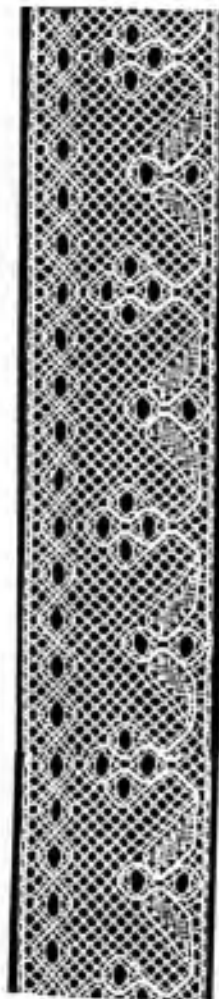
Al in 1908 verscheen een omvangrijk boek met een fotoverzameling van deze verzamelde kanten, dertig jaar later volgde een uitgave van de kantklospatronen.

Ellen Meyer uit Lübeck gaf in 1993 een bundeltje uit van 20 van deze patronen die in haar textielwerkplaats werden nagemaakt. Het gaat hier om patronen uit de gebieden van Hont en Liptov in Slowakije: kant gemaakt van wit of ongebleekt linnen met een zgn. inlegdraad die meestal rood, blauw of geel is. Oorspronkelijk werd deze inlegdraad met een naald door het kant en klare werk getrokken maar later werd hij gewoon mee geklost.

Er is niet al te veel ervaring nodig om het te kunnen namaken. Het afgebeelde kantje is afkomstig uit Nitra, een plaats uit het programma van de VNTS-reis.

Het bundeltje van Ellen Meyer (Torchonspitzen mit Einlegefaden aus der Slowakei) is wellicht nog te koop bij handelaar Theo Brejaart (010 4852571) en te leen bij de bibliotheek van Textiel Plus in Woerden (0348 460958).

Paulien Plaisier

Een naam op een postzegel:

Deze postzegel werd in 1985 uitgebracht en toont een kantwerk van de burcht van Bratislava gemaakt uit 1977 door Elena Holéčyová. Wie is zij?

Elena Holéčyová werd op 23 Januari 1906 geboren in Moravské Lieskové, een Slowaaks dorp in de vallei van de Vah op de grens met Moravië. Al jong maakte Elena kennis met de mooie klederdrachten, de feesten en rituelen van een traditionele gemeenschap.

Haar vader, Josef Holy, was behalve dominee ook een gewaardeerd schrijver en had grote belangstelling voor poëzie, literatuur en de Slowaakse patriottische beweging.

Deze achtergronden zijn van grote invloed gebleken op het creatieve talent van Elena Holéčyová.

Ook zij was erg geïnteresseerd in literatuur en theater, schreef toneelstukken en filmscripts en ontwierp theatercostuums en decors. Ze speelde zelfs een rol in de film 'Janosik' van Palo Bielik. Zij werd lid van het centrum voor Slowaakse cultuur 'Matica' in Martin.

Zij studeerde aan de Academie voor Decoratieve Kunsten in Praag bij Prof. Ida Krauthová (textiele technieken) en bij Prof. Jan Benes (ontwerpen). Als één van de beste studenten werd zij, al voordat zij afgestudeerd was, uitgenodigd om mee te werken aan de tentoonstelling van deze Academie in Parijs in 1925, die grote indruk maakte op een internationaal publiek. Later ging zij zich specialiseren in het kantwerk.

In 1945 kwam zij als expert in dienst van 'Detva', een Coöperatie voor het vervaardigen van volkskunst-borduurwerk en kant waar zij zich verdiepte in de mogelijkheden van het vernieuwen van het handwerk in de huisindustrie. De produkten van deze Coöperatie waren een succes op markten en tentoonstellingen. Ook bevorderde ze de toepassing van elementen uit de folkloristische klederdracht in de mode.

De folklore was ook in haar eigen 'vrije' werk een voortdurende bron van inspiratie. De rijkdom aan volkskunst, de volksmuziek, volksverhalen en gebruiken werden in kant verbeeld. Een voorbeeld hiervan is het paneel Tancuj, Tancuj, naar een bekend volksliedje.

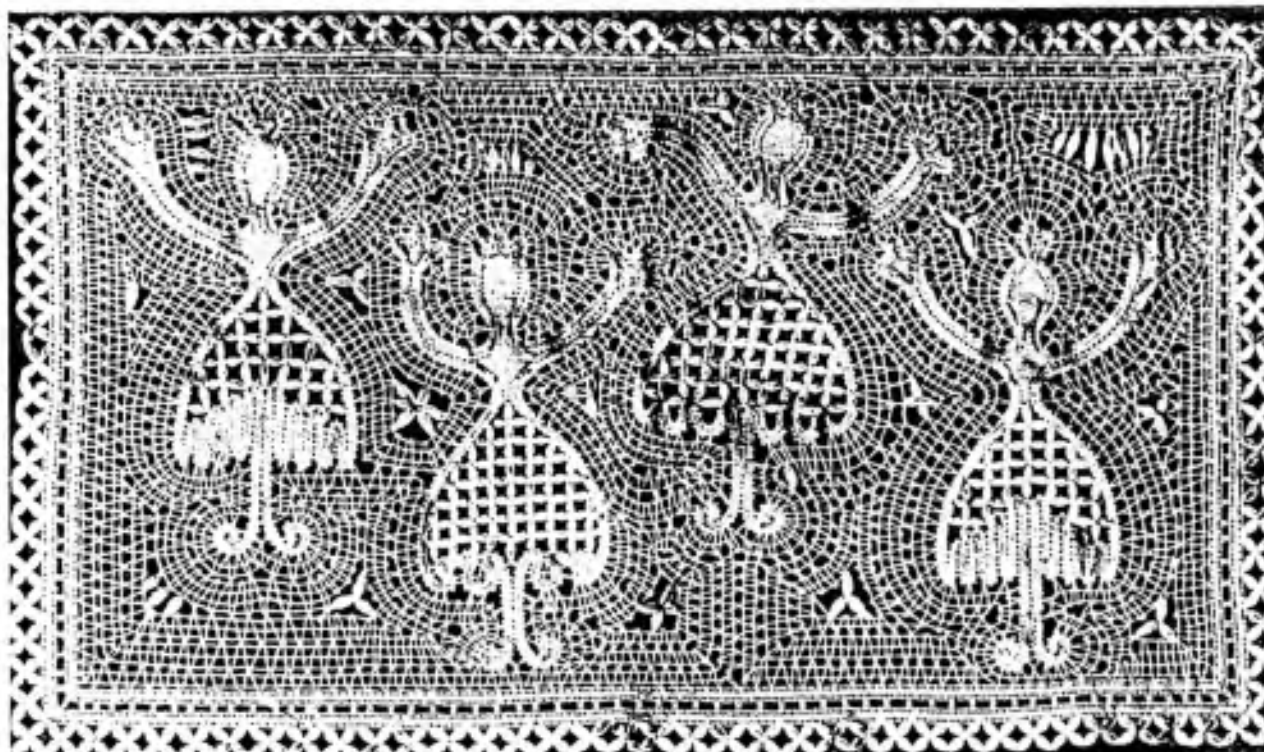
Ze werkte met allerlei kleuren en materialen en slaagde erin om van kant een creatief en scheppend werk te maken dat als een decoratief en kunstzinnig onderdeel in een modern interieur zou passen. Door haar invloed werd een oude traditie nieuw leven ingeblazen en wordt zij beschouwd als promotor bij uitstek van de moderne Slowaakse kant.

Voor afzonderlijke creaties kreeg zij prijzen in binnen- en buitenland. In 1966 kreeg zij de Staatsprijs voor Buitengewone Artistieke Verdiensten.

Zij overleed in 1983.

Het afgebeelde paneel Tancuj, Tancuj meet 26x44 cm, is gemaakt van wit linnen en is in het bezit van het Stadsmuseum in Bratislava.

Paulien Plaisier

WIST U DAT ?

Kinderen van buitenlandse ouders recht hebben op gratis onderwijs in hun eigen taal?
Taalschool Nijmegen start bij voldoende belangstelling met een cursus Tsjechisch.

Kinderen van Tsjechische afkomst in de leeftijd 5-11 jaar krijgen gratis twee lessen per week, buiten de schooltijden. (Eenmalig inschrijfgeld fl. 27,50 incl. lesmateriaal). Les op alle niveaus, afhankelijk van de kennis van de leerlingen.

Er wordt tevens een cursus aangeboden voor andere leeftijdsgroepen, deze betalen wel een eigen bijdrage:

12-18 jaar	f l. 75,- per jaar
19-23 jaar	f l. 150,- per jaar
24+ jaar	f l. 225,- per kwartaal

Informatie en aanmeldingen bij:
Taalschool Nijmegen
St. Stevenshofje 28 - 29
6511 VZ Nijmegen
024 - 379 06 45
info@taalschool.nl

of bij de docente:

Hana Kulišánová
0573-461653
Hana.kul@freeler.nl

127. TANCUJ, TANCUJ, VYKRÚCAJ

Živě Moravská se Slovácká

Tan-cuj, tan-cuj, vy-krú-caj, vy-krú-caj, len mi pec-ku

ne-zrú-caj, ne-zrú-caj! Do-brá pec-ka na si-mu, na si-mu,

ne-má kaž-dý pe-ri-nu, pe-ri-nu. Tra-la-la-la,

tra-la-la-la, la-la-la la-la-la la-la-la.

3. Stojí voják [: na varě :]
v roztrhaném [: kabátě :]
od večera [: do rána :]
rosa nahho [: padala. :]

3. Měla som já [: rukávce, :]
dala som je [: cigánci, :]
cigánečko [: malúčka, :]
přičaruj mi [: synečka. :]

4. Keď já budem [: čarovat, :]
mošl ty mně [: něco dat, :]
čtyři groše [: nebo pět, :]
bude šňaj [: ako květ. :]

5. Pobil cigán [: cigánku, :]
po zeleném [: župánku, :]
cigánečka [: cigána :]
po zadětkách [: vidlami. :]

WIE HEEFT 'M NOG NIET ?!

Het boek "Basiscursus Tsjechisch"

Behandelt in 27 lessen de **complete** Tsjechische grammatica (alle naamvallen), uitspraak en basiswoordenschat. Prijs f 109,- (gebonden).

Verder is er beschikbaar:

Sleutel tot oefeningen voor f 29,95 en CD of cassette met uitspraak voor f 27,50

SPECIALE KORTING VOOR VNTS LEDEN TOT 1 MEI 2001:

Het gehele pakket voor f 149,-
(excl. verzendkosten)

Voor bestellingen en meer informatie kunt u contact opnemen met Renata Hamsikova
tel./fax (0299) 36 30 34 / mobiel: 06 - 2251 1886
e-mail: HamsikovaVertalingen@xs4all.nl

Janáček en Strážnice.

Janáček zelf heeft wel eens gezegd dat hij de volksmuziek als moedermelk heeft binnengekregen. En hij heeft niet overdreven want Janáček heeft in de folklore niet alleen veel inspiratie voor zijn scheppend werk gevonden, hij heeft ook een geweldige bijdrage geleverd aan het verzamelen en registreren van volksmuziek en volksdansen.

Daarvoor werden door hem of door zijn medewerkers gebieden bezocht met een levende volksmuziektraditie; de muziek werd opgeschreven en soms werden ook notities over de dansen gemaakt.

Janáček maakte zelf een 'veldwerk'-reis in september 1891 naar Strážnice en Velká nad Veličkou waar hij Martin Zeman (1854-1919) ontmoette, een groot volksmuziekenner uit het Hornacko-gebied, die hem ook in latere jaren behulpzaam was.

Een van de andere medewerkers bij het verzamelen was Hynek Bím (1874-1958) die tussen 1905 en 1912 alleen al uit Strážnice 786 liedjes kon inzenden.

Janáček werd uitgenodigd om voor de grote Tsjechoslowaakse Etnografische tentoonstelling in 1895 in Praag mee te werken aan een presentatie over het leven en de muziek van Moravië. Deze presentatie begon met een grote optocht (met Janáček voorop) van alle deelnemende folkloregroepen van Zofín naar het tentoonstellingsterrein in Praag-Stromovka. Gedurende drie dagen werden o.a. bruiloften uit Walachië en Brno, oogstfeesten uit Polanka en Kroměříž, het oprichten van een melboom, een Koningsrit, een Slowaakse processie en een aantal muziekgroepen uit gebieden rond Kunčice, Velká, Čicmany en Haná getoond.

In Praag was dat eenmalig, maar Strážnice is nog elk jaar (vorig jaar voor de 55e keer) in de laatste week van juni het toneel van een groot internationaal folklorefestival.

Paulien Plaisier

De in alles geïnteresseerde en onderzoekende Paulien heeft ook Stražnice bezocht en ontdekte daar (bij toeval of dorstig?) een café/bierbrouwerij met de naam Janáček. Zij maakte er enkele foto's van en schreef mij :

"De muziek op de gevel is bestaande muziek, van één heb ik een volledige songtekst gevonden. De bierbrouwerij Janáček bestaat sinds 1895 (Leoš Janáček deed hier in 1891 veldwerk). De zaak bleef in die familie tot de nationalisatie in 1948 en bestaat ook nu nog steeds. Of de Janáčekken familie van elkaar waren, weet ik niet".

Hennie v.d. Burg

140b Látala si vlaštovčinka

Trvá 11 s Vápenice

Lé - ta - la si vlaš - to - věn - ka, lé - ta - la,
až sa o - na kříd - ly ze - ml - tý - ka - la.

a. 2. a další at. b. 2. a další at.

- 1 Látala si vlaštovčinka, létala,
až sa ona křídly zemí týkala.
- 2 Přiletěl k ní krahulíček, pěkný šelák:
"Kdy sa budeš, vlaštovčenko, vydávat?"
- 3 "Budeť sa já, krahulíčku, vydávat,
až sa bude suchý topol zeleňat."
- 4 Zaletěl ten krahulíček do krámu,
nakupl tam zeleného hedbávu.
- 5 Pověšal ho na hálušky dekery
a už je ten suchý topol zelený.

Pivovar JANÁČEK

Historie Pivovaru

Druhy Piva

Kontakty

SLAVNOST PIVA 27.8.2000

PIVOVAR JANÁČEK a.s. - Nerařovice 369 - Uherský Brod 688 16
Tel.: 0633632461-3 e-mail: janacek@mail.cybernet.cz

De lange weg van de Roma

Uit de taal van de Roma, het Romani, een taal die door een onbepaald aantal zigeunervolken wordt gesproken en volgens schattingen wel 5 miljoen sprekers kent, kan met zekerheid worden afgeleid dat de Roma afkomstig zijn uit India.

Het Romani, net als het Hindi (vroeger Hindostani) een Indo-Arische taal, is in de 13^e eeuw ontstaan in het noorden en midden van India.

Net als alle andere moderne Indische talen vindt het Romani zijn oorsprong in het Sanskrit, de taal die tussen 1000 en 500 vóór Chr. in India gesproken werd.

Het Romani kent 3 dialectgroepen: een Aziatisch, een Armeens en een Europees dialect. Ook dit inzicht vertelt iets over het, soms zeer langdurige, verblijf van de Roma-volken in deze gebieden. Vanaf de 14^e eeuw worden zij in Noord- en Midden-Europaesignaleerd.

Reizend langs de loop van de Donau komen zij in de 15^e eeuw terecht in Hongarije en Bohemen. Anderen gingen naar Rusland, de Balkanlanden, en via Noord-Afrika naar Spanje.

De franse regisseur Tony Gatliff (zelf van Roma-afkomst) maakte in 1993 een unieke film over deze lange tocht. Hij vertelt het verhaal van deze reis door middel van muziek: achtereenvolgens laat hij zigeunermuziek zien en horen uit India, Egypte, Turkije, Roemenië, Hongarije, Slowakije, Frankrijk en Spanje. Hij reisde een jaar lang door deze landen om de muziek van passende beelden te voorzien. Er wordt niet in gesproken. Het is geen documentaire, wel een poging om de essentie van de Roma te verbeelden. Hij noemde zijn film 'Latcho drom' dat 'Goede Reis' betekent. De film is op video verkrijgbaar. De soundtrack op cd.

Paulien Plaisier

Onroerend goed in Tsjechië en Slowakije

Agrarisch, Bedrijfsmatig

Toeristisch, Privé

i.s.m. EX - IM Trade s.r.o

Slovenská 3, Karlovy Vary

Uw NL partner:

Commercial Investigations

Business Centrum Helmond

Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

tel. 0492 - 510090

fax 0492 - 510537

mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl

Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest

Voor onze aanbiedingen zie ook onder

www.comm-invest.nl

Prijzen van basislevensmiddelen in Tsjechie februari 2001

broodjes (1 stuk)	0,90-1,10 CK
boter (250 g)	18-23 CK
water in fles (1,5 l)	4,90-10 CK
bier 10° (0,5 l, ongev. 3 % alcohol)	3,90 -7 CK
aardappels (1 kg)	4,30-10,50 CK
tarwebloem (1 kg)	4,50-7,90 CK
sigaretten Sparta (20 stuk)	39,90-43 CK
halfvolle melk (1 l)	13,30-14 CK
varkensfricandeau (1 kg)	119-149 CK
rundvlees - rosbief (1 kg)	132-174 CK
kip (1 kg)	56,90-70 CK

(warme)lunch in een restaurant 41-63 CK
(varkensvlees met knoedels en zuurkool)

herenschoenen	400-1390 CK
damesschoenen (pumps)	359-1190 CK

100 CK = 6 fl

1 gulden = ongeveer 16 CK

Sylvia Alderliesten

LOGEREN IN PRAAG

In een aantrekkelijke buurt aan de westkant van Praag bemiddel ik voor **Pension Vera**. Elke kamer heeft een eigen WC en douche, in de prijs is de garage en een uitgebreid ontbijt inbegrepen. Ook geschikt voor grote groepen.

Vlak bij het centrum verhuur ik een **appartement** voor 2-3 personen, binnen 13 minuten bent u op het Wenceslausplein. Zeer geschikt voor een langer verblijf.

Informatie en boekingen bij J. van Unnik,
tel. 023 5846412, fax 023 5841713,
e-mail: j.vanunnik@hetnet.nl
www.vertaalbureau-praha.nl

MUZIKALE NOTEN

BIG BAND BRNO

De Big Band Brno is tien jaar geleden ontstaan uit de Studio Brno Band. Momenteel is het een van de professionele ensembles van Radio Brno. Het ensemble speelt in een klassieke big-bandbezetting, uitgebreid met Franse hoorns. Daardoor heeft het een fluwelen klank, die arrangeurs allerlei nieuwe mogelijkheden biedt. De leider van Big Band Brno is dirigent, arrangeur en componist Igor Vavrda. Hij was lid van het in Tsjechië legendarische Gustav Brom Orchestra..

De Big Band Brno treedt eerst op donderdag 26 april a.s. op, als proloog voor het Vredenburg SJU Jazz-festival 2001 dat aansluitend van start gaat.

Het optreden begint om 21.00 uur in het Muziekcentrum Vredenburg in **Utrecht** en de toegang is gratis. Dit concert wordt gehouden in het kader van de stedenband Utrecht-Brno, waarvoor 10 jaar geleden de eerste basiscontacten werden gelegd.

De Big Band Brno treedt nogmaals op en wel op vrijdag 27 april, om 20.00 uur in de Valkenhorstzaal van Bijhorst Hotel, Zijdweg 54, **Den Haag – Wassenaar**. Dit concert is georganiseerd door het Tsjechisch Centrum. Ook hier is de toegang gratis.

27 april '01 **Skaličané** in Café "A Genne Kom" te Eijgelshoven. Aanvang: 19.00 uur.
Info: 045-535 3004.

28 april '01 **Skaličané** en **Tufáranka** in de Sporthal te Kessenich, België. Aanvang: 18.30 uur.
Info: 0032-89-566 280.

29 april '01 **Skaličané** in de Sporthal te Kessenich, België. Aanvang: de gehele dag.
Info: 0032-89-566 280.

29 april '01 **Tufáranka** in de Excelse Molen te Lochem. Aanvang: 13.30 uur.
Info: 0573-253 888.

26 mei '01 **Kvetovanka** en **Samsonka** te Dongen. Aanvang: 20.30 uur.
Info: 0162-315570.

27 mei '01 **Samsonka** te Dongen. Aanvang: de gehele dag. Info: 0162-315 570.

WAT HET OOG STREELT

Jitka Hanzlová - fotografische portretten bij Annet Gelink Gallery te Amsterdam

Het fotografisch portret lijkt op dit moment een uitgekauwd onderwerp in de kunst. Vooral series van bepaalde bevolkingsgroepen, waar ook ter wereld, bepaalden het beeld. Doorgaans negeren de modellen in die series de fotograaf hardnekkig.

De Annet Gelink Gallery durfde het desondanks toch aan met portretten te komen van de Tsjechische fotografe Jitka Hanzlová. Portretten die op het eerste gezicht niet opvallen: geen curieuze sociologische groep, maar gewoon vrouwen. Oud en jong, blank, bruin en Aziatisch. De aantrekkingskracht van deze portretten zit in iets opmerkelijks: de lege blik. De blikken van haar modellen zijn zo neutraal, zo leeg dat het bijna beangstigend wordt. Hoe je ook kijkt, je krijgt geen idee hoe deze vrouwen zich voelden op het moment dat Hanzlová ze vastlegde. De modellen worden als het ware spiegels wier emoties worden ingevuld door de gebouwen, bomen en planten om hen heen. Hanzlová laat zien dat mensen die je ongeneerd kunt bekijken, volkomen raadselachtig kunnen blijven.

Annet Gelink Gallery, Laurierstraat 187-189 te Amsterdam.

Di t/m vrij 11-18 uur, za en de eerste zondag van de maand 13-17 uur. Tot en met 21 april.

T/m 27 mei is werk van Jitka Hanzlová tevens te zien in het Stedelijk Museum, Paulus Potterstraat 13 te Amsterdam.

(bron: NRC Handelsblad, 23 maart)

De collectie van de Praagse Burcht (Titiaan, Tintoretto, Rubens, Reni, Cranach, Holbein, Van Cleve)

De Habsburgse Keizer Rudolf II, die in 1583 Praag tot keizerlijke residentie verhiel, maakte zijn hof tot een verzamelplaats van geleerden en kunstenaars. Praag werd hierdoor aan het einde van de 16de eeuw een ontmoetingsplaats van intellectuele en artistieke ideeën. Belangrijke kunstenaars leverden direct aan het hof, maar werden door Rudolf ook ingezet om in het buitenland werken van grote meesters te bemachtigen.

Aan het einde van Rudolfs leven bevatte de keizerlijke collecties ruim 3000 schilderijen, waaronder werken van Cranach, Dürer, Titiaan, Tintoretto, Veronese, Rubens en Van Aken. Door oorlogen en buitenlandse overheersing ging naderhand veel verloren, maar de collectie werd ook weer aangevuld en uitgebreid. De hoogtepunten van de verzameling worden normaal in een vaste presentatie in de Praagse burcht getoond en zijn nu tijdelijk te zien in Maastricht.

De tentoonstelling loopt tot 16 september 2001. Bonefant Museum, Avenue Céramique 250, Maastricht. Tel. 043-329 0190.

Czech Press Photo 2000

De tentoonstelling presenteert ruim 60 foto's geselecteerd uit de gelijknamige competitie. De selectie bestaat zowel uit individuele foto's als uit reportage- en documentaireseries. Er zal reeds gepubliceerd evenals nog niet gepubliceerd werk te zien zijn.

Tot en met 11 mei 2001, Provinciehuis te Den Haag. Zuid-Hollandplein 1. Tel. 070-441 6611.

De tentoonstelling is vrij toegankelijk op werkdagen van 9.00 – 17.00 uur.

Foto-expositie ROMA in Tsjechië van Joyce van Belkom.

Nog tot donderdag 28 juni 2001 te zien bij RASA, Pauwstraat 13a, 3512 TG Utrecht.

Tel. 030-231 6040.

Een tentoonstelling die het dagelijks leven van de Roma in beeld brengt. Joyce van Belkom fotografeerde in november 2000 in opdracht van RASA Roma-zigeuners in het Tsjechische Brno. Daarnaast bezocht ze Roma-gemeenschappen in Ostrava, na Praag en Brno de grootste stad van Tsjechië. Er is een panorama van de beroemde Bratislavskastraat in Brno te zien, waar veel Roma wonen.

Dagdromen, lithografieën van Vladimír Suchánek

Vladimír Suchánek (1933) speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de Tsjechische kunst vanaf de jaren zeventig. Na zijn opleiding aan de Kareluniversiteit en de academie van beeldende kunsten in Praag legt Schánek zich toe op het experimenteren met verschillende grafische technieken. Uiteindelijk blijkt de kleuren-lithografie de meest geëigende techniek voor zijn werk.

Zijn prenten tonen een verfijnde, tekenachtige compositie waarin het gebruik van de lijn en het gevoel voor subtiele kleurharmonieën meesterlijk gecombineerd worden. Zijn werk is fantasieerijk en staat in de traditie van de symbolistische tendensen die zich aan het einde van de negentiende eeuw in Midden-Europa ontwikkelden. Hij ontleent zijn inspiratie dikwijls aan bekende voorbeelden uit de Europese kunstgeschiedenis (bijvoorbeeld Jan van Eyck), aan de muziek (portretten van onder andere Mozart, Chopin, Louis Armstrong en Duke Ellington) en aan de literatuur Rilke en Kafka).

Het intieme karakter van zijn prenten en zijn perfecte beheersing van de kleurenlitho zijn bij uitstek geschikt voor het verzorgen van bibliofiele uitgaven en exlibrisen. Een thema dat door zijn hele oeuvre speelt is de vrouw in haar geheimzinnige, poëtische, kwetsbare, maar ook erotische verschijningsvormen.

Een goed voorbeeld hiervan is het verhaal van *Leda en de Zwaan*, waarin de Griekse god Zeus in de vorm van een zwaan een vrouw verleidt. Het gaat daarbij om de spanningsverhouding tussen liefde en geweld. Het thema werd ook herhaaldelijk gebruikt door Rilke, naar aanleiding van wiens werk Suchánek ook illustraties maakte.

Vladimír Suchánek, *Leda en de zwaan*, lithografie, 29,5 x 21 cm.

Suchánek is geen onbekende in Nederland. Al in 1971 bezocht dr. Leo van Maris de kunstenaar in zijn atelier in Praag en het is aan hem te danken dat Suchánek al in 1974 zijn eerste expositie in Amsterdam had. Zijn werk is opgenomen in internationale collecties en bekroond met internationale prijzen. Vanaf 1997 is Vladimír Suchánek lid van de Europese Academie voor Kunsten en Wetenschappen in Salzburg.

De expositie is te zien t/m 18 mei 2001. Galerie Groll, Turfpoortstraat 36a-38, 1411 EH Naarden-Vesting. Tel. 035-694 3701

Open: woensdag t/m vrijdag: 14.00-17.00 uur; zaterdag 11.00-16.00 uur en op afspraak.

MeMoRiEs

De tentoonstelling van acht hedendaagse Europese kunstenaars en hun werk (hoe een jeugdherinnering op zeer uiteenlopende wijze onderwerp kan zijn van een kunstwerk). Tevens is er een V.I.M.-room ingericht waarin acht vip's (o.a. Helena Bambasová, Ambassadeur van Tsjechië, Jack Patijn, burgemeester van Naarden, presentatrice Marga van Praag, etc.) hun "Very Important Memory" aan het Comenius museum hebben uitgeleend.

Tot 14 mei 2001. Comenius Museum, Kloosterstraat 33, 1411 RS Naarden. Tel. 035-695 3045.

*_*_*

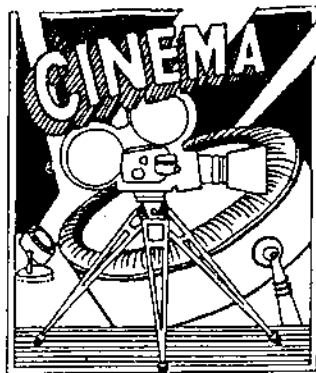
Tsjechische Hedendaagse Kunst

De tentoonstelling laat kunstwerken zien van Andrej Bělocvĕtov, Ivan Bukovský, Petr Císařovský, Pedja Djakovič, Ladislav Dydek, Ellen Jilemnická, Ladislav Malinský, Lubomír Pešek, Vladimír Suchánek, Bořek Šípek.

Tot en met 1 juli 2001. Art Centre Delft, Rotterdamseweg 205 te Delft, tel. 015-285 0114.

Open: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 18.00 uur en dagelijks na telefonische afspraak.

*_*_*

Tsjechisch filmfestival in Filmhuis Lumen te Delft

(Dit filmfestival is reeds op 16 april gestart; wij vermelden slechts het programma vanaf 23 april, daar deze AHOJ – vanwege de Paasdagen – niet op tijd klaar zal zijn, waarvoor onze excuses, red.)

Maandag, 23 april, 19.45 uur Cinemaandag / Tsjechisch Filmfestival

MY SWEET LITTLE VILLAGE (Vesničko má středisková) – Jiří Menzel.

In een Tsjechisch plattelandsdorpje volgen we de goedmoedige belevenissen van een aantal inwoners. De voor achterlijk doorgaande Otik heeft alleen belangstelling voor zijn duiven en de bioscoop. Zijn huis dreigt hij te verliezen aan zijn burens, maar gelukkig weet Pavel, chauffeur van de plaatselijke coöperatie, daar een stokje voor te steken.

Melancholieke komedie met een filosofische ondertoon in de lichtvoetige stijl die zo typerend is voor regisseur Jiří Menzel.

Dinsdag 24 en woensdag 25 april, 19.45 uur / Tsjechisch Filmfestival

COSY DENS (Pelišky) – Jan Hřebejk.

De families Sebkovi en Krausovi vieren Kerstmis, maar helaas is niet iedereen daarvoor in de juiste stemming. De tienerkinderen vinden hun vaders maar achterlijke idioten, terwijl de vaders dit gemakzuchtig afdoen als puber-rebellie; pubers haten immers alles.

Cosy Dens is een dramatisch komische film over de problemen tussen tieners en hun ouders. In tegenstelling tot de Amerikaanse tienerfilm zien normale mensen er ook normaal en realistisch uit; niet perfect gekleed, niet superlank, geen overdosis make-up, soms ook gewoon moe of misselijk. En dat is ook wel eens een verademing. Cosy Dens is een door jong en oud goed geacteerde hartverwarmende en tegelijkertijd droevige film.

Vrijdag 27 april, 15.45 uur en zondag 29 april, 15.45 uur / Tsjechisch Filmfestival

BRINGING UP GIRLS IN BOHEMIA (Výchova dívek v Čechách) – Petr Kolíha.

Verfilming van het gelijknamige boek van de populaire jonge Tsjechische schrijver Michal Viewegh over Beate, een 20-jarige dropout en dochter van een te snel rijk geworden zakenman met dubieuze connecties, Kral ("koning"). Nadat eerdere pogingen op niets zijn uitgelopen, huurt Kral een naïeve leraar en would-be schrijver in om zijn dochter's opvoeding ter hand te nemen. Uiteraard wordt deze prompt verliefd op haar en loopt alles uit de hand.

Maandag 29 april, 19.45 uur Cinemaandag / Tsjechisch Filmfestival

DE GRAP (Žert) – Jaromil Jireš.

In de jaren vijftig werd Ludvík Jahn verbannen uit de Communistische Partij en ook uit de Universiteit gezet door collega-studenten. Dit wegens het versturen van een politiek zeer incorrect kaartje aan zijn

vriendin. Dat hij dat slechts bij wijze van grap deed, was onbelangrijk. Vijftien jaar later zoekt hij wraak door Helena, de vrouw van een van zijn voormalige aanklagers, te verleiden.

In mei volgen nog een aantal klassiekers: maandag 7 mei, 19.45 uur DE LIJKENVERBRANDER en op nader te bepalen dagen: DE SHOP ON MAIN STREET; POSTŘÍŽINY (Kort geknipt).

Filmhuis Lumen, Doelenplein 5, Delft. www.filmhuis-lumen.nl. tel. 015-214 0226.

Carpooling Carpooling Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

Gun uzelf eens de tijd voor een gezond en ontspannend verblijf in het prachtige Kuurhotel Richmond of het Sanatorium Kriván, beide in Karlovy Vary, Tsjechië.

Naast een aangepast programma afhankelijk van uw wensen kunt u genieten van de gezellig sfeer in de oudste kuurstad van Centraal-Europa.

Velen gingen u voor en komen regelmatig terug.

Verblijf in luxe kamers met prima verzorging uit de Boheemse keuken
Interessante excursies en ontspanningsmogelijkheden op het gebied van
Cultuur - kunst - muziek en historie

Vragen? ☒ Commercial Investigations
Business Centrum Helmond
Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond
☎ 0492-510090 fax 0492-510537
Mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl
Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest
www.comm-invest.nl

HANS DE GROOT

bedrijfsadviseur
handelsbemiddeling Nederland-Slowakije
tolk- en vertaalwerk Nederlands-Slowaaks v.v.
vervaardiging web-sites

reisadviezen Slowakije
bemiddeling en reservering accommodatie

Gagarinova 2169/14 tel/fax : 00421 845 5864310
02601 Dolný Kubín GSM : 00421 905 358470
Slovenská Republika

www.hansdegroot.sk e-mail : hdegroot@nextra.sk

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: -0475-401590.
Woensdag gesloten.

ONZE BOEKENPLANK

Nieuwe subsidiegids Midden- en Oost-Europa

In 1996 bracht het toenmalige Steunpunt Midden- en Oost-Europa Rotterdam*) voor het eerst een subsidiegids uit (*Subsidies, wat kan ik er mee?*). Een aantal subsidieverlenende instanties heeft in de loop der tijd zijn doelstellingen en criteria gewijzigd. Dit heeft geleid tot een geactualiseerde versie. De subsidiegids geeft een globaal overzicht van de meest toegankelijke subsidiemogelijkheden. Daarnaast worden er nuttige tips aangereikt met betrekking tot de te volgen procedures bij het indienen van een subsidieaanvraag.

Inlichtingen over deze gids (en over subsidieregelingen):

Frederike Schüller (Afdeling Externe Betrekkingen van de Gemeente Rotterdam), tel. 010-4173016.

*) Per 1 februari 2001 zijn de activiteiten van het voormalige Steunpunt Midden- en Oost-Europa geïntegreerd in de Afdeling Externe Betrekkingen van de Gemeente Rotterdam.

Autobiografie Lída Baarová

Toen Lída Baarová eind vorig jaar op 86-jarige leeftijd in Salzburg overleed, stonden haar 58 films en honderden toneelrollen in de schaduw van haar liaison met de beruchte Joseph Goebbels. Kort voor haar dood had ze haar memoires voltooid, zo werd bekendgemaakt. De necrologie-schrijvers lieten doorschemeren dat ze daar vol verwachting naar uitkeken. De vrouw die het modelhuwelijk van Goebbels (hoogblonde vrouw, vier kinderen) had ontwricht, zou vast en zeker heel wat te vertellen hebben.

Haar verhaal begint in Praag, waar ze in 1914 als Ludmilla Babká werd geboren. Op haar zeventiende kreeg ze haar eerste hoofdrol. Vrij snel duiken haar eerste minnaars op, onder wie de Franse acteur Charles Boyer en de Duitse hartenbreker Gustav Fröhlich. Volgens Fröhlich was Hitler erg onder de indruk van Baarová omdat ze leek op zijn nicht Angela op wie hij verliefd was. Deze Angela had op 23-jarige leeftijd zelfmoord gepleegd. Haar lichte tegensputtering op Goebbels' opmerking dat de Sudetenduitsers eigenlijk *heim ins Reich* moesten, verhinderde hem niet verliefd op Baarová te worden. Maar Hitler greep in. Vervolgens werd Baarová meegesleurd in de woelingen van haar tijd. Na de oorlog speelde ze nog een bijrol in Fellini's film *"I Vitelloni"* (1953) en speelde ze nog enige toneelrollen, onder meer in *Die bittere Tränen der Petra von Kant* van Fassbinder en *Zeugin der Anklage*, een toneelbewerking van de film *Witness for the Prosecution* van Billy Wilder met onder meer Mariëne Dietrich.

De collectie van het Filmmuseum te Amsterdam bevat één film uit haar Duitse periode *Einer zuviel an Bord* (1935), een Derrick-achtige thriller.

Lída Baarová: Die süße Bitterkeit meines Lebens. Kettermann + Schmidt, Koblenz, f 45,80.

Kisch-biografie in beelden

De rubriek Bibliographica van het Kafka-Katern maakte mij onder het kopje "Hintergründe" attent op de uitgave van een "Biographie in Bildern" van Egon Erwin Kisch.

Deze 291 afbeeldingen bevattende uitgave geeft een fraai beeld van het kosmopolitische leven dat de "rasende Reporter" geleid heeft. De foto's en andere afbeeldingen worden ondersteund door tekstfragmenten van Kisch zelf en van tijdgenoten, zoals Josef Roth, Robert Musil, Hermann Kesten en F.C. Weiskopf. Dit alles met bronvermelding in het notenapparaat.

De biografie wordt voorafgegaan door een voorwoord van Helmut Karasek en de rede "Reportage als Kunstform und Kampfform" die Kisch op het eerste internationale schrijverscongres ter verdediging van de cultuur in Parijs in 1935 hield.

De samensteller, Marcus G. Patka, beschouwt Kisch als schrijver achter het masker van de verslaggever. In Ahoj 135 (1998) verscheen een portret van Kisch van de hand van Peter Krug.

Patka, Marcus G. (Hrsg.), Der rasende Reporter Egon Erwin Kisch. Eine Biographie in Bildern. Berlin: Aufbau-Verlag, 1998 - ISBN 3-351-02472-X. 303 p., 291 afb. DM 59,90/□ 78,45.

Bert Marcus